

LIKUNNAN LUKIODIPLOMIN OHJEET

lukio-opintonsa 31.7.2016 jälkeen aloittaneille opiskelijoille

© Opetushallitus

Määräykset ja ohjeet 2017:4a

ISBN 978-952-13-6362-7 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-8888 (pdf)

Taitto: Grano Oy

www.oph.fi

Voimassaoloaika: 15.5.2017 alkaen toistaiseksi

Nuorten lukiokoulutuksen järjestäjille

LIIKUNNAN LUKIODIPLOMIN OHJEET

Opetushallituksen päättämiin Lukion opetussuunnitelman perusteisiin 2015 sisältyy valtakunnallisena soveltavana kurssina suoritettava liikunnan lukiodiplomi (Opetushallituksen määräys 27.10.2015 nro 60/011/2015). Opetushallitus antaa liikunnan lukiodiplomin suorittamisesta liitteenä olevan ohjeen, joka koskee lukio-opintonsa 31.7.2016 jälkeen aloittaneita nuorten lukiokoulutuksen opiskelijoita.

Lisätietoja ohjeesta saa tarvittaessa Opetushallituksesta.

Pääjohtaja

Olli-Pekka Heinonen

Opetusneuvos

Matti Pietilä

LIITE

Liikunnan lukiodiplomin ohjeet
lukio-opintonsa 31.7.2016 jälkeen aloittaneille opiskelijoille

SISÄLTÖ

1	LUKIODIPLOMIN SUORITTAMISEN LÄHTÖKOHTIA6
1.1	Lukiodiplomin järjestäminen lukiossa	6
1.2	Lukiodiplomin suorittaminen osana lukio-opintoja	6
2	LIIKUNNAN LUKIODIPLOMIN SUORITTAMINEN7
3	ARVIOINTI8
3.1	Lähtökohtia lukiodiplomin arvioinnille	8
3.2	Liikuntakykyisyys	8
3.3	Liikuntatiedot (liikunnan tutkielma)	10
3.4	Harrastuneisuus tai erityisosaaminen	11
3.5	Yhteistyötaidot	13
3.6	Portfolio	14

1 LUKIODIPLOMIN SUORITTAMISEN LÄHTÖKOHTIA

1.1 Lukiodiplomin järjestäminen lukiossa

Lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen (942/2014) mukaan lukion soveltaviin kursseihin voivat kuulua eri aineissa ja aineryhmissä suoritettavat lukiodiplomit. Opetushallitus on laatinut näihin kursseihin valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet, joiden mukaan lukiodiplomikurssit kuvataan lukion opetussuunnitelmassa. Nuorille tarkoitetun lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti lukiodiplomeja on mahdollista suorittaa valtakunnallisena soveltavana kurssina kotitaloudessa, kuvataiteessa, käsityössä, liikunnassa, mediassa, musiikissa, tanssissa ja teatterissa. Opetushallitus antaa ohjeet kunkin lukiodiplomin suorittamisesta. Mikäli lukiodiplomeja on koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukaan mahdollista suorittaa lukiossa, niitä suoritetaan Opetushallituksen antamien ohjeiden mukaan. Koulutuksen järjestäjä päättää lukion opetussuunnitelman ja lukiodiplomiohjeiden pohjalta valtakunnallisen soveltavan kurssin käytännön järjestämisestä.

Näitä lukiodiplomiohjeita noudatetaan silloin, kun lukiodiplomeja suorittavien opiskelijoiden lukio-opinnot järjestetään 31.7.2016 jälkeen käyttöön otetun lukion opetussuunnitelman mukaan.

1.2 Lukiodiplomin suorittaminen osana lukio-opintoja

Lukiodiplomin suorittamisen edellytyksenä on, että opiskelija on suorittanut pohjakursseina määrätyn määrän kyseisen aineen tai aineryhmän lukiokursseja. Lukiodiplomin suorittamisen järjestäminen on lukiolle vapaaehtoista, samoin kuin osallistuminen on opiskelijalle vapaaehtoista. Osallistuminen lukiodiplomin suorittamiseen on opiskelijalle maksutonta mahdollisia tarvikekustannuksia lukuun ottamatta.

2 LIIKUNNAN LUKIODIPLOMIN SUORITTAMINEN

Liikunnan lukiodiplomin suorittaminen on osoitus opiskelijan fyysisestä toimintakyvystä (liikuntakykyisyys), liikuntatiedoista (liikunnan tutkielma), harrastuneisuudesta tai erityisosaamisesta sekä yhteistyö- ja työskentelytaidoista. Lisäksi arviointikohteina ovat opiskelijan taito pohtia liikunnan merkitystä elämässään sekä taito analysoida omia liikunnan oppimisprosessejaan lukiokoulutuksen aikana.

Liikunnan lukiodiplomi suoritetaan yhden lukion valtakunnallisen soveltavan kurssin aikana. Liikunnan lukiodiplomin suorittamisen edellytyksenä on, että opiskelija on suorittanut vähintään neljä (4) lukion liikunnan kurssia. Opiskelijoiden edun mukaista on, että liikunnan lukiodiplomin suorittamisen mahdollisuudesta tiedotetaan heille lukio-opintojen alkuvaiheessa. Yhteistyö muiden lukioiden kanssa lukiodiplomien suorittamisen mahdollistamiseksi on suotavaa. Liikunnan lukiodiplomi on lukion toimintaa ja siitä saatava todistus on lukion päättötodistuksen liite.

Liikunnan lukiodiplomi koostuu seuraavista osa-alueista:

1) Liikuntakykyisyys

Liikuntakykyisyys mitataan erillisillä fyysisen toimintakyvyn Move!-mittausosioilla.

2) Liikuntatiedot

Liikunnan tutkielmassa opiskelija pohtii kokonaisvaltaisesti omaa liikuntasuhdettaan ja liikunnan merkitystä elämässään.

3) Harrastuneisuus tai Erityisosaaminen

Tässä osa-alueessa opiskelija voi valita suorittamistavakseen vaihtoehtoisesti joko harrastuneisuuden tai erityisosaamisen.

Harrastuneisuudella tarkoitetaan opiskelijan lukioaikaista monipuolista ja pitkäjänteistä liikunnan harrastamista.

Erityisosaamisen taidot arvioidaan opiskelijan antaman näytön perusteella hänen valitsemassaan liikuntamuodossa tai urheilulajissa.

4) Yhteistyötaidot

Arvioinnin kohteena ovat opiskelijan yhteistyö- ja työskentelytaidot.

5) Portfolio

Opiskelija kokoaa Liikuntakykyisyys-, Liikuntatiedot sekä Harrastuneisuus tai Erityisosaaminen -osoiden kokonaisuudet portfolioiksi ja kuvaa siinä yhteydessä myös osallistumistaan koulun liikuntatoimintaan.

3 ARVIOINTI

3.1 Lähtökohtia lukiodiplomin arvioinnille

Lukiodiplomin arviointi perustuu opiskelijan tai opiskelijoiden ryhmänä itsenäisesti toteuttamaan lukioaikaisen erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttöön. Opiskelijan toteuttama lukiodiplomi arvioidaan kokonaisuutena kurssin päätyttyä. Lukiodiplomin arvioinnissa annetaan palautetta lukiodiplomille asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. (Lukion opetussuunnitelman perusteet 2015)

Lukiodiplomin suorituksen arvioi lukion opettaja. Opettajan lisäksi arviointiin osallistuu toinen arvioija, jonka tulee myös olla kyseisen alan asiantuntija. Lukiodiplomin suorituksesta annetaan numeroarvosana. Arvioinnissa käytetään asteikkoa 4–10. Arvosana 5 osoittaa välttäviä, 6 kohtalaisia, 7 tyydyttäviä, 8 hyviä, 9 kiitettäviä ja 10 erinomaisia tietoja ja taitoja. Hylätty suoritus merkitään arvosanalla 4. Näissä lukiodiplomin suorittamisen ohjeissa annetaan lukiodiplomin arvioinnin kohteet ja kriteerit arvosanoille 6, 8 ja 10.

Liikunnan lukiodiplomin yleisarvosana muodostuu liikuntakykyisyyden, liikuntatietojen, harrastuneisuuden tai erityisosaamisen sekä yhteistyötaitojen arvosanojen aritmeettisesta keskiarvosta. Keskiarvo lasketaan sadasan tarkkuudella ja pyöristetään kokonaisluvuksi. Kunkin osion painoarvo yleisarvosanan muodostumisessa on 25 prosenttia. Laadukkaalla portfoliolla voi vaikuttaa lopulliseen yleisarvosanaan korottavasti.

Opiskelijalla on lukiolain mukaan oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi (Lukiolaki 23 §). Lukiodiplomien suoritusohjeita noudatetaan silloinkin, kun osa opinnoista suoritetaan muussa oppilaitoksessa.

Lukion valtakunnallisena soveltavana kurssina suoritettava lukiodiplomi merkitään lukiossa käytettäviin todistuksiin opetussuunnitelman määrittelemällä tavalla, ja opetussuunnitelmassa on myös määritelty lukiodiplomikurssin mahdollinen sisältyminen oppiaineen oppimäärään. Valtakunnalliset soveltavat kurssit arvioidaan lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti suoritusmerkinnällä (S = suoritettu, H = hylätty).

Opiskelija saa todistuksen lukiodiplomistaan, kun hän on suorittanut lukion koko oppimäärän. Lukiodiplomitodistus on lukion päättötodistuksen liite, ja se merkitään kohtaan "lisätiedot". Lukiodiplomeissa käytetään Opetushallituksen tuottamaa yhtenäistä todistuslomaketta. Lukiodiplomitodistukset ovat lukioiden käytettävissä Suullisen kielitaidon arvioinnin koepanikin yhteydessä.

3.2 Liikuntakykyisyys

Lukiodiplomin liikuntakykyisyyttä kuvaavaa arvosanaa varten opiskelijalla tulee olla hyväksytyt suoritukset fyysisen toimintakyvyn Move!-mittausten (<http://www.edu.fi/move/move-mittaus>) mittaussosioista: 20 metrin viivajuoksu, vauhditon 5-loikka, ylävartalon

kohotus, etunojapunnerrus, heitto-kiinniottoyhdistelmä sekä kehon liikkuvuus -mittausosio. Fyysisen toimintakyvyn mittausten suoritusjärjestys ja jakaminen osiin eri kerroilla suoritettaviksi on opettajan päätettävissä. Mittaamisen yksityiskohtia on kuvattu tukimateriaalissa.

Move!-mittausten 20 metrin viivajuoksusta, vauhdittomasta 5-loikasta, ylävartalon kohotuksesta, etunojapunnerruksesta ja heitto-kiinniottoyhdistelmästä on mahdollista saada kustakin 1–3 pistettä. Kehon liikkuvuus -mittausosiossa kustakin onnistuneesta suorituksesta (yhteensä 4) saa yhden pisteen. Liikuntakykyisyys -osion arvosana muodostuu opiskelijan fyysisen toimintakyvyn mittaussosioista saavuttamasta yhteispistemäärästä (5-19 pistettä) tukimateriaaleissa olevan liikunnan lukiodiplomin Move!-piste- ja arviointitaulukkojen mukaisesti.

Lisäksi opiskelijan tulee tässä osiossa suorittaa hyväksytty uimataidon näyttö.

Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2015 mukaan liikunnan arvioinnissa fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa ei käytetä arvioinnin perusteena. Liikunnan lukiodiplomissa fyysisten kunto-ominaisuuksien tasoa liikuntakykyisyys-osion arvioinnissa kuitenkin käytetään, koska lukiodiplomi on lukioaikaisen erityisen osaamisen ja harrastuneisuuden näyttö.

20 metrin viivajuoksu:

20 m viivajuoksulla mitataan kestävyyttä ja liikkumistaitoja sekä voidaan arvioida epäsuorasti oppilaan maksimaalista hapenottokykyä.

Vauhditon 5-loikka:

Vauhditon 5-loikka -mittausosio mittaa alaraajojen voimaa, nopeutta, dynaamista tasapainoa ja liikkumistaitoja.

Ylävartalon kohotus:

Ylävartalon kohotus mittaa vatsalihasten, erityisesti syvien vatsalihasten lihaskestävyyttä.

Etunojapunnerrus:

Etunojapunnerruksella mitataan hartian alueen ja yläraajojen lihasten dynaamista voimaa ja kestävyyttä sekä liikettä tukevien vartalonlihasten staattista kestävyyttä.

Heitto-kiinniottoyhdistelmä:

Heitto-kiinniottoyhdistelmällä mitataan käsittelytaitoja, havaintomotorisia taitoja ja yläraajojen voimaa.

Kehon liikkuvuus-mittausosio:

Kehon liikkuvuus -mittausosiossa mitataan kehon normaalia anatomista liikkuvuutta käyttäen kolmea eri asentoa.

Uimataito:

Uimataito osoitetaan Pohjoismaisella uimataidon määritelmän mukaisella kriteerillä. Suorituksesta ei oteta aikaa.

Pohjoismainen uimataidon määritelmä:

Henkilö, joka pudottuaan syvään veteen niin, että pää käy veden alla ja päästyään uudelleen pinnalle ui yhtäjaksoisesti 200 metriä, josta 50 metriä selällään, on uimataitoinen. Arvioinnin uimataidosta suorittaa liikunnanopettaja tai lukiodiplomia arvioivan liikunnanopettajan kanssa sovitusti uimahallin uimavalvoja tai -opettaja.

3.3 Liikuntatiedot (liikunnan tutkielma)

Opiskelijan tulee osoittaa noin 10 sivun mittaisessa tutkielmassaan syvällistä perehtymistä valitsemaansa aiheeseen. Hänen tulee käsitellä liikuntaa tai urheilua omasta näkökulmastaan ja laaja-alaisesti yhteiskunnassa.

Opiskelija kuvaa ja pohtii liikunnan tutkielmassaan esimerkiksi:

- liikunnallista elämäntapaansa, liikuntasuhdettaan ja liikunnan terveysvaikutuksia
- liikunnan ja kilpaurheilun merkitystä itselle ja laajemmin yhteiskunnassa
- liikunnallista tai urheilullista erityisosaamisaluettaan ja sen paikkaa muussa liikunnan kentässä ja yhteiskunnassa.

Tutkielma osoittaa opiskelijan kypsyyttä itsenäiseen työskentelyyn. Itsenäinen työskentely edellyttää tutkielman tekemisen alkuvaiheessa opiskelijan ohjaamista.

Tutkielmasta annetaan arvosana asteikolla 4 - 10.

Arvioinnin osa-alueet:

- aiheen jäsentely ja kokonaisuuden johdonmukaisuus
- kyky soveltaa tietoa ja omia kokemuksia aiheen kannalta tarkoituksenmukaisesti
- lähdemateriaalien monipuolinen ja tarkoituksenmukainen käyttö
- viimeistelty ja visuaalinen ulkoasu sekä kielellinen täsmällisyys.

Kriteerit on ilmaistu kolmella tasolla (6, 8 ja 10), välitasot 4 (hylätty), 5 (välttävä), 7 (tydyttävä) ja 9 (kiitettävä) arvioija soveltaa.

Arvosanan 10 (erinomainen) kriteerit

Tutkielman aihetta on kehitelty johdonmukaisesti, itsenäisesti ja kiinnostavasti. Sisällöllinen asiantuntemus aiheesta on erinomaista. Lähteitä on käytetty monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Henkilökohtainen taso (omat kokemukset, näkemykset ja mielipiteet) eli itsenäinen prosessointi ja pohdinta on tuotu selkeästi esille.

Kielellinen taso on erinomainen ja kieli on vivahteikaista. Työ on jäsennetty ja otsikoitu selkeästi. Työn ulkoasu ja visuaalisuus on huoliteltu: valokuvia, piirroksia, kaavioita jne. on käytetty tarkoituksenmukaisesti ja monipuolisesti sekä siten, että työstä muodostuu ehyt kokonaisuus.

Arvosanan 8 (hyvä) kriteerit

Tutkielman aihetta on käsitelty johdonmukaisesti ja kiinnostavasti. Aiheeseen paneutuminen on syvällistä ja osoittaa hyvää tiedollista osaamista. Työssä näkyy myös itsenäinen prosessointi, mutta pohdinta jää pinnalliseksi. Lähteiden käytössä ja lähdemerkinnöissä on hieman puutteita.

Henkilökohtaisia kokemuksia, näkemyksiä ja mielipiteitä on tuotu esille, mutta niiden kuvailu ei ole vakuuttavaa eivätkä perustelut ole kovin vahvoja. Kieli on lähes virheetöntä ja hyvin luettavaa. Työn jäsentely ja otsikointi on selkeä. Työn ulkoasu on huolellinen ja visuaalista materiaalia on käytetty tarkoituksenmukaisesti. Työn yleisilme on siisti ja tasapainoinen.

Arvosanan 6 (kohtalainen) kriteerit

Tutkielman aiheen kehittäminen on jäänyt keskeneräiseksi ja työn tarkoitus ei hahmotu selkeästi. Aiheeseen paneutuminen on jäänyt hieman pinnalliseksi, mutta osoittaa kohtalaista tiedollista osaamista. Itsenäinen prosessointi ja pohdinta ovat vähäisiä, eikä henkilökohtaisia kokemuksia, näkemyksiä ja mielipiteitä ole juurikaan tuotu esille. Lähteiden määrä on jäänyt suppeaksi ja lähdemerkinnöissä on vielä kehittämistä.

Kieli on luettavaa, mutta työn ulkoasu on viimeistelemätön ja visuaalista materiaalia on käytetty melko niukasti. Syvälinen paneutuminen työskentelyyn, sisältöön ja ulkoasuun on jäänyt kokonaisuutena kesken.

3.4 Harrastuneisuus tai erityisosaaminen

Tässä osa-alueessa opiskelija voi valita suorittamistavaksi vaihtoehtoisesti joko harrastuneisuuden tai erityisosaamisen.

Harrastuneisuus:

Harrastuneisuudella tarkoitetaan opiskelijan monipuolista ja pitkäjänteistä liikunnan harrastamista. Harrastuneisuus-osiossa arvioidaan opiskelijan fyysistä toimintakykyä. Osion arviointi perustuu opiskelijan lukion liikuntakursseilla osoittamasta vastuullisesta omasta fyysisestä toimintakyvystään, terveydestään ja hyvinvoinnistaan huolehtimisesta. Liikuntaa opettava opettaja vastaa Harrastuneisuus-osion arvioinnista.

tai

Erityisosaaminen:

Erityisosaamisen näytön aihealueen tulee läheisesti liittyä johonkin liikuntamuotoon tai urheilulajiin siten, että opiskelijan henkilökohtainen erityisosaaminen on perustellusti arvioitavissa.

Erityisosaamisen arvioijia on kaksi. Lukiodiplomisuoritusta vastaanottavan liikunnanopettajan lisäksi toinen arvioija voi olla opiskelijan valmentaja, kyseisen liikuntamuodon tai urheilulajin asiantuntija tai toinen liikunnanopettaja.

Opiskelijan erityisosaamista tulee ensisijaisesti arvioida aidossa suoritustilanteessa. Mikäli tämä ei ole mahdollista, voidaan apuna käyttää esimerkiksi videoita. Kumpikin arvioija suorittaa arvioinnin ensin itsenäisesti. Lopullisen erityisosaamisen arvosanan he päättävät yhdessä.

Kriteerit on ilmaistu kolmella tasolla (6, 8 ja 10), välitasot 4 (hylätty), 5 (välttävä), 7 (tydyttävä) ja 9 (kiitettävä) arvioija soveltaa.

Arvosanan 10 (erinomainen) kriteerit

Harrastuneisuus:

Opiskelija liikkuu aktiivisesti ja turvallisesti sekä osaa erinomaisesti pitää huolta fyysisestä aktiivisuudestaan ja toimintakyvystään. Opiskelija on lukion liikunnan kursseilla osoittanut osaavansa soveltaa erinomaisesti liikunnallisia taitojaan erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa.

tai

Erityisosaaminen:

Erityisosaamisen näyttötilanteessa opiskelijan taitotaso on erinomainen ja osoittaa kansallisen tason huippuosaamista. Suorituksesta on nähtävissä liikkeiden helppous, sujuvuus, taloudellisuus, tehokkuus sekä liikkeiden saumaton liittyminen toisiinsa. Opiskelija osaa soveltaa liikesuorituksia tarkoituksenmukaisella tavalla. Opiskelija on aloitteellinen ja pystyy löytämään omaperäisiä ja oikeita ratkaisuja erilaisissa olosuhteissa ja tilanteissa. Opiskelijalla on runsas ja monipuolinen liikevalikoima ja suorituksessa on vain vähäisiä virheitä.

Arvosanan 8 (hyvä) kriteerit

Harrastuneisuus:

Opiskelija liikkuu aktiivisesti ja turvallisesti sekä osaa pitää huolta fyysisestä aktiivisuudestaan ja toimintakyvystään hyvin. Opiskelija on lukion liikunnan kursseilla osoittanut osaavansa soveltaa hyvin liikunnallisia taitojaan erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa.

tai

Erityisosaaminen:

Erityisosaamisen näyttötilanteessa opiskelijan taitotaso on hyvä. Yksittäiset liikesuoritukset ovat sujuvia, mutta liikkeiden yhdistelyssä ja kyvyssä soveltaa niitä eri tilanteissa on vielä puutteita. Opiskelija hallitsee lajin perustaidot hyvin. Vaativammissa ja vaikeammissa liikesuorituksissa esiintyy puutteellisuuksia tai virheitä.

Arvosanan 6 (kohtalainen) kriteerit

Harrastuneisuus:

Opiskelija liikkuu aktiivisesti ja turvallisesti sekä osaa pitää huolta fyysisestä aktiivisuudesta ja toimintakyvystään kohtalaisesti. Opiskelija lukion liikunnan kursseilla osoittanut osaavansa soveltaa kohtalaisesti liikunnallisia taitojaan erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa.

tai

Eriyisosaaminen:

Eriyisosaamisen näyttötilanteessa opiskelijan tekninen taitotaso on kohtalainen, mutta suoritustavassa on vielä puutteita tai taitotaso on vielä suppea. Opiskelijan perustaidoissa on puutteita ja virheitä, mutta takaa lajin perustasolla turvallisen suorituksen.

3.5 Yhteistyötaidot

Liikunnan lukiodiplomissa arvioinnin kohteena ovat myös opiskelijan yhteistyö- ja työskentelytaidot.

Opiskelijan yhteistyö- ja työskentelytaidot arvioidaan opiskelijan lukion liikunnan kurssien tuntityöskentelyssä sekä koulun muussa liikuntatoiminnassa esiin tulleiden yhteistyö- ja työskentelytaitojen perusteella. Opiskelija arvioi myös itse omaa yhteistyö- ja työskentelykykyään ja sen kehittymistä. Tämän itsearvioinnin hän esittää omassa portfoliossaan. Mikäli opiskelija suorittaa liikunnan lukiodiplomin toiselle opettajalle, voi yhteistyö- ja työskentelytaitojen arvioinnin suorittaa häntä pääsääntöisesti opettanut liikunnanopettaja.

Kriteerit on ilmaistu kolmella tasolla (6, 8 ja 10), välitasot 4 (hylätty), 5 (välttävä), 7 (tyydyttävä) ja 9 (kiitettävä) arvioija soveltaa.

Arvosanan 10 (erinomainen) kriteerit

Opiskelijan osallistuminen liikuntaan on aktiivista, aloitteellista ja pitkäjänteistä. Hän suhtautuu myönteisesti muihin, neuvoo, auttaa ja kannustaa muita.

Opiskelija kantaa vastuuta myös toisten työskentelystä. Hän edistää toimillaan koko opetusryhmän tavoitteiden saavuttamista. Hän järjestelee ja valmistelee tehtäviä omalta osaltaan ja hoitaa erittäin hyvin lupaamansa asiat. Opiskelija tuo ideoitaan esille, kuuntelee muiden ehdotuksia sekä palautetta ja ottaa ne omassa toiminnassaan huomioon. Opiskelija edistää yhteisen työskentelyn sujumista. Opiskelija edistää liikuntaharrastuksen viriämistä myös koulutuntien ulkopuolella.

Arvosanan 8 (hyvä) kriteerit

Opiskelija osallistuu liikunnan toimintaan ohjelman mukaan. Opiskelija suhtautuu neutraalisti muihin ja on valmis työskentelemään kaikkien kanssa. Opiskelija tekee valmisteluja ja

järjestelyjä pyydettyä. Opiskelija noudattaa yhteisesti sovittuja määräaikoja. Opiskelija tuo esille omia ehdotuksiaan, mutta vaatii vielä harjaantumista toisten ehdotusten kuuntelemisessa ja huomioon ottamisessa.

Arvosanan 6 (kohtalainen) kriteerit

Opiskelija toimii liikunnassa kohtalaisen aktiivisesti erilaisissa liikunnan yhteistyö- ja työskentelytilanteissa. Hänen suhtautumisensa yhteiseen toimintaan ja toisten huomioon ottamiseen edellyttää vielä kehittämistä. Opiskelija ei tuo riittävästi esille omia ideoitaan vuorovaikutustilanteissa.

3.6 Portfolio

Liikunnan lukiodiplomin arvioinnin viimeinen osio on opiskelijan tekemä portfolio, jossa opiskelija kokoaa Liikuntakykyisyys, Liikuntatiedot sekä vaihtoehdoisen Harrastuneisuus tai Erityisosaaminen -osioiden kokonaisuudet portfolioiksi ja kuvaa siinä yhteydessä myös osallistumistaan koulun liikuntatoimintaan. Hän pohtii kokonaisvaltaisesti omaa kehittymistään ja suorituksiaan lukioaikaisessa liikunnassaan. Keskeistä on henkilökohtainen tavoitteiden asettelu ja niiden toteuttamisen seuraaminen itsearviointin kautta. Portfoliota ei arvioida numeroarvioinnilla. Laadukkaalla portfolioilla voi vaikuttaa lopulliseen yleisarvosanaan korottavasti.

Portfoliossa opiskelija tekee seuraavan jäsenyyksen mukaisen kirjallisen yhteenvedon:

- 1) Itsearviointi lukion liikuntakursseista ja muusta liikuntatoiminnasta
 - kokemukset ja havainnot omasta liikunnallisesta oppimisesta ja kehitymisestä
 - omien yhteistyö- ja työskentelytaitojen itsearviointi.

- 2) Itsearviointi koko liikunnan lukiodiplomin suorituksista
 - itsearviointi liikuntakykyisyydestä eli fyysisen toimintakyvyn kehityksestä lukion aikana
 - itsearviointi liikuntatutkielman sisällöstä ja sen laadusta
 - itsearviointi vaihtoehtoisesti suoritetusta Harrastuneisuus tai Erityisosaaminen -osiosta
 - itsearviointi koko liikunnan lukiodiplomiprosessista.

Verkkójulkaisu
ISBN 978-952-13-6362-7
ISSN 1798-8888